

Dofinansowano ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach

Treści zawarte w publikacji nie stanowią oficjalnego stanowiska organów Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach.

Prace rekultywacyjne w kopalniach Katowickiego Holdingu Węglowego SA

Szansa na poprawę komfortu życia mieszkańców Śląska

Dzięki działaniom KHW SA łączna powierzchnia dotychczas zrehabilitowanych terenów przekształconych działalnością górnictwa wynosi 158,4 hektarów i ciągle się zwiększa. Czy jest realna szansa na zmianę postindustrialnego krajobrazu?

W powszechnej opinii Śląsk często kojarzony jest z szarym, industrialnym krajobrazem zniszczonym przez wydobycie węgla. Mimo że w wielu przypadkach nie ma to zbyt wiele wspólnego z prawdą, a Katowice są jednym z bardziej zielonych polskich miast, nietrudno jednak znaleźć przykłady silnego oddziaływania przemysłu wydobywczego na środowisko.

W ostatnim czasie Katowicki Holding Węglowy SA opracował strategię ograniczenia negatywnych skutków oddziaływania na środowisko dostosowaną do wymogów Unii Europejskiej. Wiąże się to ze znacznym ograniczeniem wytwarzanych odpadów wydobywczych i możliwie największym ich zagospodarowaniem na powierzchni poprzez zwiększenie prac rekultywacyjnych oraz w podziemnych wyrobiskach kopalni.

Przyjęta strategia zakłada również minimalizowanie przyszłych wpływów eksploatacji górniczej poprzez prowadzenie jej w sposób ograniczający deformacje powierzchni terenu oraz stosowanie profilaktyki górniczej.

Od lat Katowicki Holding Węglowy prowadzi rekultywację terenów przekształconych działalnością górnictwa, niwelując je za pomocą własnej skały płonnej i zagospodarowując w taki sposób, aby przywrócić ich wartości użytkowe. Jednocześnie KHW SA promuje „produktowy” wizerunek odpadów wydobywczych. Dotychczas prowadzona gospodarka skałą płonną polegała na maksymalnym ograniczeniu jej powstawania oraz na jej zagospodarowaniu. Obecnie z odpadów wydobywczych produkuje się również kruszywa.

PRACE REKULTYWACYJNE W POSZCZEGÓLNYCH KOPALNIACH

Największe prace rekultywacyjne prowadzone były w KWK Mysłowice-Wesoła, ruch Wesoła. Zrehabilitowano i zagospodarowano tu teren zalewiska – zapadiska przy ulicy Spacerowej w Mysłowicach-Wesołej. Dzięki tym działaniom mieszkańcy okolicznych miejscowości zyskali atrakcyjne tereny rekreacyjne. Poprawiły się mikroklimat i jakość gruntów, a także uregulowano stosunki wodne i zmniejszono emisję niezorganizowaną pyłów.

Zrehabilitowano i zagospodarowano w ten sposób 14,5 hektarów terenów, nadając im charakter leśny i leśno-parkowy. W ramach rekultywacji biologicznej nasadzono blisko 10 tys. sztuk drzew oraz ponad 7 tys. sztuk krzewów, a także uregulowano ciek wodny na odcinku prawie 1 kilometra. Do rekultywacji wykorzystano 974,6 tys. ton odpadów wydobywczych.

KWK Murcki-Staszic, ruch Boże Dary przeprowadziła rekultywację terenu przemysłowego Wiesia III w Katowicach-Murkach o powierzchni 14,4 hektarów. Zakres prac obejmował rekultywację techniczną polegającą między innymi na wypełnieniu niecki odpadami wydobywczymi oraz rekultywację biologiczną. Łącznie zasadzono na tym terenie około 100 tys. sztuk drzew i krzewów. KWK Murcki-Staszic, ruch Boże Dary przywróciła również powierzchnię lustra stawu Barbara w Katowicach-Giszowcu do jego stanu pierwotnego, tzn. zmniejszono zalewisko z 7,5 hektarów do około 2,4 hektarów. KWK Murcki-Staszic zagospodarowała także zwałowisko w Katowicach-Murkach na terenie około 20 hektarów. Na nim oraz terenach przylegających prowadzone są prace ziemne, których celem jest odwodnienie ukształtowanej powierzchni oraz zagospodarowanie w ramach tworzenia miejsca upamiętnienia poprzez urządzenie dróg, ścieżek rowerowych, miejsc parkingowych, a także wprowadzenie zieleni.

Zazielenione 27 hektarów zwałowiska w Katowicach-Kostuchnie

KWK Murcki-Staszic, ruch Boże Dary zrehabilitowała tereny po byłych osadnikach Krystyna. Efektem tych działań było przywrócenie zdegradowanego terenu przemysłowego o powierzchni 14,4 hektarów. KWK Murcki-Staszic, ruch Staszic zrehabilitowała także teren hałdy o powierzchni 1,25 hektara zlokalizowanej przy szybie III kopalni. Wsadzono tam ponad 7 tys. drzew i krzewów.

KWK Wieczorek zagospodarowała zrehabilitowany teren w rejonie Stawu V, gdzie zadzwoniło powierzchnię 7,8 hektarów i przywrócono zdegradowany teren do prowadzenia gospodarki leśnej przez Nadleśnictwo Katowice. KWK Wieczorek zrehabilitowała i zagospodarowała również zalewiska na terenach leśnych w rejonie stawu Bolina II, a także usunęła zagrożenie powodziowe spowodowane obniżeniem terenu w rejonie przepustów potoku Bolina Południowa pod magistralą piaskową i ulicą Mysłowicką.

REKULTYWACJA JAKO ZŁOŻONY PROCES

Rekultywacja, zwłaszcza w przypadku terenów pogórnich, jest dość złożonym procesem, a dobór jej metody zawsze musi być poparty szczegółową analizą uwarunkowań, możliwości technicznych i ekonomicznych, a także zdeteminowany przyszłym przeznaczeniem zrehabilitowanego terenu. Realizacja prowadzonych prac rekultywacyjnych

przyczynia się między innymi do przywrócenia pierwotnego poziomu wód gruntowych oraz odbudowy zniszczonych ekosystemów.

NAGRODY

Działania Katowickiego Holdingu Węglowego SA prowadzone w zakresie rekultywacji terenów przekształconych działalnością górnictwa od wielu lat są doceniane i nagradzane wieloma nagrodami i certyfikatami. Do ostatnio otrzymanych należą: nagroda główna w konkursie w 2011 roku za realizację przedsięwzięć proekologicznych pn. Rekultywacja terenów przekształconych działalnością górnictwa w kopalniach Katowickiego Holdingu Węglowego SA; nagroda Ekolaur w kategorii Całokształt działalności firmy na rzecz ochrony środowiska za działania proekologiczne realizowane w kopalniach Katowickiego Holdingu Węglowego SA przyznana w 2012 roku oraz Złota Odznaka Honorowa za Zasługi dla Województwa Śląskiego. Ekolaur w kategorii Ochrona powierzchni ziemi, gospodarka odpadami za rekultywację, zagospodarowanie terenów przekształconych działalnością górnictwa w kopalniach KHW SA wraz z zabudową i uruchomieniem linii technologicznej przeróbki skały płonnej na kruszywa certyfikowane w KWK Wujek – to nagroda, którą firma odebrała w 2014 roku.

OPRAC. NA PODSTAWIE MATERIAŁÓW KHW SA

Nie tylko dla pasjonatów hydrotechniki

Wizyta w Rudzińcu

Jednym z najciekawszych obiektów hydrotechnicznych Kanału Gliwickiego jest śluza w Rudzińcu. Wojewoda śląski, samorządowcy i dziennikarze mieli okazję zobaczyć ją podczas wizyty studyjnej zorganizowanej przez WFOŚiGW w Katowicach.

Śluza Rudziniec jest jedną z sześciu śluz Kanału Gliwickiego. Została zbudowana i oddana do użytku wraz z kanałem w 1939 roku. Obecnie jest po modernizacji. Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Gliwicach, który jest administratorem kanału, dokonał, dzięki środkom z Unii Europejskiej, jej remontu. Wyremontowano komory śluzy, wzmocniono grunt wokół komór oraz uruchomiono urządzenia służące do oszczędnościowych śluzowań. Dzięki tej modernizacji przez wrota śluzy woda może

przepływać z prędkością 40 kubików na sekundę i w krótkim czasie napełniać komorę śluzy, podnosząc poziom wody o około 6 metrów. Kilka lat temu Kanałem Gliwickim codziennie spławiano kilkadziesiąt barek z węglem. Obecnie tą drogą nie przepływa ładunków, mimo że jest to najtańszy i czystszy rodzaj transportu. Natomiast ruch małych turystycznych jednostek jest spory – tylko w sierpniu przez śluzę przepłynęło ich ponad 130. Do turystyki szlakiem wodnym zachęca możliwość prowadzenia ciągłej żeglugi, niezależnie od występowania okresów suszy czy wzmogonych opadów deszczu, a dzięki połączeniu sieci dróg wodnych można stąd dopłynąć do Amsterdamu czy Berlina. Atrakcjami śluzy w Rudzińcu są zachowane pierwotne mechaniczne układy napędu, silniki i przekładnie zastrawy między komorami śluzy.

Śluza w Rudzińcu po remoncie przeprowadzonym w ramach projektu „Modernizacja śluz odrzańskich na odcinku będącym w zarządzie RZGW w Gliwicach – przystosowanie do III klasy drogi wodnej”, finansowanego przez Unię Europejską w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2007–2013